

Rezolucja Europejskiego Komitetu Regionów – Europejski Rok Umiejętności 2023

(2023/C 79/02)

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR),

Uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej w sprawie Europejskiego Roku Umiejętności 2023 ⁽¹⁾,

1. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji Europejskiej dotyczący ogłoszenia roku 2023 Europejskim Rokiem Umiejętności i popiera ogólne cele tego wniosku jako terminowy i cenny wkład na rzecz wzmocnienia odporności społecznej, gospodarczej i terytorialnej, w tym w następstwie kryzysu spowodowanego COVID-19 i w kontekście wojny w Ukrainie, oraz w spełnienie nowych wymogów w zakresie umiejętności, zwłaszcza wymogów związanych z transformacją ekologiczną i cyfrową.
2. Zaleca ściśle angażowanie młodzieży i organizacji młodzieżowych w planowanie, wdrażanie i ocenę Europejskiego Roku Umiejętności jako spuścizny Europejskiego Roku Młodzieży, co byłoby także zgodne z duchem włączania problematyki młodzieży do głównego nurtu polityki.
3. Podkreśla, że ponieważ trudno jest przewidzieć przyszłe tendencje na rynku pracy i wynikające z nich tempo wymaganych zmian w kształceniu i szkoleniu, zasadnicze znaczenie ma dogłębna zmiana sposobu myślenia i zachowania wszystkich zainteresowanych stron. W związku z powyższym oczekuje, że Europejski Rok Umiejętności będzie okazją do stworzenia, przy współpracy na wszystkich szczeblach sprawowania rządów, dynamicznego i kreatywnego ekosystemu, w ramach którego ludzie, w szczególności młodzież, będą mogli omawiać i współtworzyć działania edukacyjne i szkoleniowe mające na celu pomoc w tej transformacji.
4. Podkreśla, że Europejski Rok Umiejętności powinien być okazją do inwestowania w przyszłościową politykę w zakresie umiejętności. W połączeniu z cyfryzacją życia zawodowego w coraz szerszym wymiarze – wymaga to zmiany paradygmatu w zakresie posiadanych umiejętności. W związku z tym podkreśla potrzebę upowszechniania i zachęcania do zdobywania odpowiednich umiejętności na potrzeby transformacji ekologicznej i cyfrowej, przy jednoczesnym zachowaniu tradycyjnych umiejętności i specjalistycznej wiedzy.
5. Oczekuje, że Europejski Rok Umiejętności przyspieszy wdrażanie europejskiego programu na rzecz umiejętności z 2021 r. i stanie się przełomowym etapem w realizacji głównych celów UE określonych w Planie działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych – zgodnie z którym co najmniej 60 % dorosłych co roku uczestniczy w szkoleniach, a do 2030 r. wskaźnik zatrudnienia wyniesie co najmniej 78 % – a także w umożliwianiu kobietom i osobom młodym (ponownego) wejścia na rynek pracy oraz we wspieraniu tego procesu. W związku z tym wyraża nadzieję, że poprzez zachęcanie poszczególnych osób do podnoszenia umiejętności, a tym samym szans na zatrudnienie, Europejski Rok Umiejętności przyczyni się również do osiągnięcia trzeciego głównego celu Planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych, tj. zmniejszenia liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o co najmniej 15 mln.
6. Oczekuje, że wdrożenie Europejskiego Roku Umiejętności przyczyni się do realizacji przyjętej przez ONZ Agendy 2030 i jej 17 celów zrównoważonego rozwoju.
7. Oczekuje, że Europejski Rok Umiejętności będzie okazją do oceny postępów poczynionych na różnych terytoriach UE w odniesieniu do konkretnych przepisów określonych w NextGenerationEU w ramach inicjatywy przewodniej „Zmiana kwalifikacji i podnoszenie kwalifikacji”, wraz z dostosowaniem systemów kształcenia i szkolenia do wspierania umiejętności cyfrowych oraz kształcenia i szkolenia zawodowego we wszystkich grupach wiekowych.
8. Zwraca uwagę, że kryzys związany z COVID-19 i konsekwencje trwającej wojny w Ukrainie spowodowały znaczne komplikacje w dziedzinie edukacji, zatrudnienia, zdrowia psychicznego i dochodów do dyspozycji. W związku z tym wzywa, aby w ramach Europejskiego Roku Umiejętności propagowano środki mające na celu zwalczanie bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego i niepełnego zatrudnienia, oraz zajęto się kluczowymi kwestiami dotyczącymi młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się, a także umiejętności dostosowanych do przyszłych wyzwań.
9. Zwraca uwagę, że mentoring może być bezcennym narzędziem zmniejszania różnic w zakresie wyszkolenia i umiejętności oraz stopy bezrobocia, a ostatecznie nierówności społecznych, przy jednoczesnym wspieraniu solidarności międzypokoleniowej. W związku z tym wzywa do opracowania europejskich ram na rzecz mentoringu.

⁽¹⁾ COM(2022) 526 final.

10. Podkreśla, że problem niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej, w tym w społecznościach oddalonych lub na obszarach słabo zaludnionych, należy rozwiązać poprzez podnoszenie i zmianę kwalifikacji, uczenie się przez całe życie, edukację cyfrową, szkolenia i inwestowanie w nowe technologie. Uważa, że włączenie podstawowych umiejętności, które mają charakter przekrojowy i uzupełniają umiejętności ekologiczne i inne umiejętności życiowe, do wszystkich programów szkoleniowych oraz programów kształcenia i szkolenia zawodowego doprowadzi do zwiększenia odporności społecznej i szans na zatrudnienie przez całe życie. Wzmocni to także pozycję siły roboczej, która będzie miała poczucie, że wnosi znaczący wkład w zieloną transformację.

11. Ostrzega również, że aby można było dokonać transformacji ekologicznej i cyfrowej, konieczne są inwestycje w budowanie zdolności osób zatrudnionych w sektorze publicznym.

12. Przypomina, że zgodnie z zasadą pomocniczości i z perspektywy wielopoziomowego sprawowania rządów w większości państw członkowskich kluczowe kompetencje w zakresie polityki kształcenia i szkolenia leżą w gestii władz lokalnych i regionalnych, które odgrywają też strategiczną rolę w dziedzinie polityki zatrudnienia. Podkreśla w związku z tym, że miasta i regiony reprezentują poziom sprawowania rządów, na którym powiązania operacyjne między instytucjami kształcenia i szkolenia a rynkiem pracy są najsilniejsze, w związku z czym należy je finansować, wdrażać i monitorować.

13. Podkreśla, że niezależnie od kluczowej roli władz lokalnych i regionalnych należy zaangażować inne podmioty, w tym sektor prywatny i podmioty trzeciego sektora, w realizację działań mających na celu zapewnienie (ponownej) integracji obywateli na rynku pracy. Uważa, że systemy umiejętności i szkoleń powinny lepiej dopasowywać kompetencje każdego pokolenia do szybko zmieniających się potrzeb rynku pracy.

14. Wzywa do przyjęcia odpowiednich środków w celu dalszego uznawania kompetencji nabytych w ramach kształcenia pozaformalnego i uczenia się nieformalnego oraz do zapewnienia, aby kompetencje te mogły być walidowane podczas wkraczania na formalne ścieżki kształcenia lub zatrudnienia lub w momencie powrotu na te ścieżki. Wnosi także o wspieranie umiejętności przekrojowych dostosowanych do zmieniającego się charakteru zatrudnienia i o promowanie umiejętności językowych.

15. Zauważa, że poziom zdobywania i zmiany kwalifikacji jest bardzo zróżnicowany w całej Unii, co prowadzi do niedoboru kwalifikacji i niedopasowania umiejętności w poszczególnych regionach Europy. W związku z tym zwraca się do Komisji Europejskiej o dalsze zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych oraz wszystkich właściwych podmiotów, ponieważ uniwersalne podejście nie jest skuteczne.

16. Podkreśla potrzebę stałego dialogu między partnerami europejskimi, krajowymi, regionalnymi i lokalnymi w celu określenia konkretnych lokalnych i regionalnych potrzeb w zakresie umiejętności. Ponawia apel o położenie większego nacisku na kwestie terytorialne przy monitorowaniu i ocenie postępów w realizacji Europejskiego Roku Umiejętności.

17. Uznaje, że polityka spójności UE może mieć większy wpływ na umiejętności, zwłaszcza za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), poprzez pomoc w określeniu i wzmocnieniu strategicznych obszarów działania, wspieranie spójności społecznej, pomoc wszystkim obywatelom w wykorzystaniu ich potencjału oraz spełnianiu ich oczekiwań zawodowych, a także ogólnie poprzez zapewnienie długoterminowego pozytywnego wpływu na konkurencyjność UE.

18. Uważa, że z myślą o zapewnieniu długotrwałej spuścizny Europejskiego Roku Umiejętności oraz uznaniu międzysektorowego charakteru polityki w zakresie umiejętności – dodatkowymi celami Europejskiego Roku Umiejętności powinny być ograniczenie do minimum drenażu mózgow i optymalizacja pozyskiwania mózgow, aby przyczynić się do większej spójności terytorialnej. Przypomina jednocześnie o konieczności stworzenia dodatkowych sposobów przyciągania siły roboczej z państw trzecich w celu obsadzania wolnych miejsc pracy w sektorach potrzebujących pracowników, takich jak sektor opiekuńczy i sektor opieki zdrowotnej, a także w celu przyciągania osób z talentami i bardzo potrzebnymi umiejętnościami, co jest niezbędne do utrzymania konkurencyjności Europy.

19. Z zadowoleniem przyjmuje wagę, jaką przykładają do włączenia społecznego, i przyznaje, że cele Europejskiego Roku Umiejętności można osiągnąć wyłącznie z uwzględnieniem potrzeb i aspiracji wszystkich ludzi, w całej ich różnorodności. Obejmuje to regiony wiejskie, peryferyjne i słabiej rozwinięte, co pozwoli zapewnić, by nikt nie został pominięty.

20. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję ustanowienia spotkań krajowych koordynatorów w celu organizacji przebiegu Europejskiego Roku Umiejętności, przy jednoczesnym zapewnieniu władzom lokalnym i regionalnym udziału w opracowywaniu, realizacji i ocenie tego roku; proponuje włączenie KR-u w charakterze obserwatora w posiedzenia krajowych koordynatorów.

21. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne powinny mieć dostęp do możliwości pozyskiwania funduszy UE mających na celu wspieranie lokalnych i regionalnych inicjatyw w zakresie umiejętności w 2023 r. i późniejszym okresie.
22. Wzywa do włączenia przedsiębiorców i osób samozatrudnionych w inicjatywy na rzecz podnoszenia i zmiany kwalifikacji, ponieważ odgrywają oni istotną rolę w pobudzaniu innowacji, tworzeniu miejsc pracy i przyczynianiu się do zrównoważonego wzrostu gospodarczego.
23. Wzywa władze lokalne i regionalne do ścisłej współpracy z placówkami edukacyjnymi i przemysłem, aby pomóc w określeniu lokalnych i regionalnych potrzeb rynku pracy i przyczynić się do ich zaspokojenia, co tym samym pozwoli zwiększyć możliwości młodych ludzi w zakresie nabywania umiejętności dających im dostęp do godnych i dostosowanych do przyszłych wyzwań miejsc pracy.
24. Podkreśla, że zmieniające się realia w świecie pracy w wyniku pandemii oraz transformacji cyfrowej i ekologicznej miały wpływ w szczególności na kobiety. W związku z tym włączenie aspektu równości płci do tej dwojakiej transformacji, propagowanie umiejętności dostosowanych do przyszłych wyzwań i promowanie dostępu do umiejętności cyfrowych powinny stanowić nieodłączny element wszystkich działań podejmowanych w zakresie uczenia się przez całe życie. Ponadto przy opracowywaniu i wdrażaniu programów szkoleniowych należy wziąć pod uwagę aspekt płci i zająć się kwestią nierównego traktowania ze względu na płeć.
25. Oczekuje, że Europejski Rok Umiejętności przyczyni się do szybszego ukończenia europejskiego obszaru edukacji w celu zagwarantowania wysokiej jakości kształcenia dla wszystkich. UE powinna zacieśnić współpracę między systemami kształcenia i szkolenia oraz różnymi programami nauczania, w oparciu o potrzeby obywateli i wymogi rynku pracy.
26. Wzywa do zwrócenia należytej uwagi w ramach Europejskiego Roku Umiejętności na umiejętności obywatelskie poprzez odpowiednią edukację obywatelską w celu umożliwienia ludziom w każdym wieku bycia aktywnymi obywatelami lub stania się nimi, pełnego uczestnictwa w życiu demokratycznym i odporności na manipulację medialną, dezinformację i nawoływanie do nienawiści, w tym w internecie.
27. Podkreśla pilną potrzebę przeprowadzenia reform, aby dostosować kształcenie i szkolenie zawodowe oraz przygotowanie zawodowe do przyszłych wyzwań, jak wspomniano we wniosku w sprawie Europejskiego Roku Umiejętności. Należy wspierać regionalne ekosystemy i istniejące punkty kompleksowej obsługi, aby zwiększyć dostęp do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia zawodowego. Wzmocnienie takich ekosystemów może zapewnić niezbędną ciągłość udanych inicjatyw politycznych i stworzyć lepsze powiązania z dostępnym wsparciem finansowym w ramach programu EFS+.
28. Podkreśla, że kształcenie, szkolenie oraz programy kształcenia i szkolenia zawodowego powinny być stale aktualizowane i oparte na przyszłościowej perspektywie umiejętności. Władze lokalne i regionalne mogą pomóc w ustanowieniu systemów monitorowania, a także mechanizmów przewidywania potrzeb w zakresie umiejętności i mechanizmów kojarzenia umiejętności na szczeblu lokalnym i regionalnym. Uważa w związku z tym, że szkolenie ustawiczne i programy kształcenia i szkolenia zawodowego stają się odporne dzięki włączeniu ich do strategii gospodarczych, przemysłowych i innowacyjnych, w tym strategii związanych ze zrównoważoną odbudową, transformacją ekologiczną i cyfrową, a także inteligentną specjalizacją.
29. Podkreśla, że biorąc pod uwagę nagłą potrzebę poprawy charakterystyki energetycznej budynków w ramach transformacji ekologicznej oraz postępujący kryzys energetyczny, istnieje pilna potrzeba skoncentrowania się na przekwalifikowaniu i podnoszeniu kwalifikacji istniejącej siły roboczej działającej w sektorze budowlanym.
30. Zwraca uwagę, że przejście na bezemisyjne i cyfrowe pojazdy będzie miało duży wpływ na regionalne ekosystemy motoryzacyjne i struktury społeczno-gospodarcze. Podkreśla jednocześnie, że dekarbonizacja transportu drogowego wywrze głęboki wpływ na wyspecjalizowaną siłę roboczą w przemyśle motoryzacyjnym i branży części motoryzacyjnych, co wymaga pilnego podniesienia kwalifikacji i przekwalifikowania 2,4 mln pracowników do 2030 r. W związku z tym apeluje o opracowanie europejskich ram przewidywania zmian w tym sektorze i zarządzania nimi, aby zagwarantować uczciwą i sprawiedliwą transformację w regionach, w których działają przemysł motoryzacyjny i branża części motoryzacyjnych. Regionalne plany transformacji należy opracować w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi.
31. Zauważa, że chociaż postępująca cyfryzacja i automatyzacja sektora kolejowego doprowadzi do wzrostu zapotrzebowania na specjalistów w dziedzinie ICT i cyberbezpieczeństwa, należy skutecznie zająć się istniejącymi znacznymi niedoborami wykwalifikowanej siły roboczej i zmieniającymi się wymogami w zakresie umiejętności, m.in. poprzez ustrukturyzowane programy staży w sektorze kolejowym oraz promowanie edukacji w zawodach związanych z koleją.

32. Przypomina, że centra doskonałości zawodowej działają jako katalizatory lokalnych inwestycji biznesowych poprzez tworzenie ekosystemów umiejętności. Wspierają one zrównoważoną odbudowę, transformację ekologiczną i cyfrową, innowacje regionalne i innowacje technologiczne dla MŚP. W związku z tym podkreśla znaczenie zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w centra doskonałości zawodowej jako czynników pobudzających te ekosystemy.

33. Podkreśla potrzebę usprawnienia kształcenia i szkolenia zawodowego w odpowiedzi na szybko zachodzące zmiany społeczne i zmiany w świecie pracy, a także konieczność przyspieszenia cyfryzacji kształcenia i szkolenia zawodowego, potrzebę nowoczesnych i innowacyjnych metod uczenia się oraz większych inwestycji w umiejętności i kompetencje nauczycieli i szkoleniowców. Podkreśla – także w świetle ogólnej polityki w zakresie umiejętności na szczeblu europejskim – znaczenie większych inwestycji w podnoszenie i zmianę kwalifikacji oraz szkolenia, zwłaszcza po kryzysie związanym z COVID-19, który gwałtownie przyspieszył transformację cyfrową w edukacji, ale także zmiany w modelach pracy.

34. Wyraża nadzieję, że decyzja w sprawie Europejskiego Roku Umiejętności 2023 zostanie szybko przyjęta, aby umożliwić realizację działań już na początku 2023 r.

35. W związku z powyższym zobowiązuje się przyczynić do osiągnięcia celów strategii UE na rzecz młodzieży, w tym poprzez realizację planu działania Komitetu poświęconego Europejskiemu Rokowi Umiejętności.

36. Zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu, szwedzkiej i hiszpańskiej prezydencji w Radzie UE oraz przewodniczącemu Rady Europejskiej.

Bruksela, dnia 1 grudnia 2022 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów
